

ДОГОВОР

МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ЧЕШКА
ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА
ИНВЕСТИЦИИТЕ

Република Македонија и Република Чешка (во понатамошниот текст: "Договорни Страни")

со желба да ја зајакнат економската соработка со цел заемна корист за двете земји,

настојувајќи да создадат и одржат поволни услови за инвестирање на инвеститори на една од државите на територијата на другата држава, и

имајќи предвид дека поттикнувањето и заемната заштита на инвестициите, според сегашниот Договор ги стимулираат деловните иницијативи на ова поле,

се договорија за следново:

Член 1
Дефиниции

За целите на овој Договор:

(1) Поимот "инвестиција" подразбира секаков вид на имот инвестиран во врска со економски активности од страна на инвеститор на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна, во согласност со законите и прописите на другата договорна страна, и вклучува, особено, но не и исклучително:

(а) движен и недвижен имот, како и било кои други стварни права како што се хипотеки, залози на движни ствари и било кои други видови на залози;

(б) удели, акции и обврзници на компании или друг вид на учество или интерес во компаниите;

(в) побарувања во пари или било кое друго побарување според договор кое има економска вредност поврзана со инвестицијата;

(г) авторски права, заштитни знаци, патенти или други права на интелектуална сопственост, know-how, трговски тајни, good will и технички

процеси поврзани со инвестицијата;

(д) правата кои произлегуваат од закони или договори и лиценците и дозволите согласно со закони, вклучувајќи ги концесиите за истражување, екстракција, одгледување или искористување на природните ресурси.

Било каква промена во формата на инвестираните средства не влијае на нивниот карактер како инвестиција.

(2) Поимот "инвеститор" подразбира секое физичко или правно лице од едната Договорна Страна кое инвестира на територијата на другата Договорна Страна.

а) Поимот "физичко лице" подразбира секое физичко лице кое е државјанин на било која од Договорните Страни според нејзините закони.

б) Поимот "правно лице", во однос на било која Договорна Страна, подразбира субјект инкорпориран или создаден во согласност со, и признат како правно лице според нејзините закони, и кое има постојано седиште на територијата на таа Договорна Страна.

(3) Поимот "приход" значи средства остварени од инвестиција, а посебно, иако не и исклучително, вклучува профити, камата на заеми, капитални добивки, дивиденди, приходи од авторски права или хонорари.

(4) Поимот "територија" подразбира:

а) во однос на Република Македонија, територијата на Република Македонија, вклучувајќи го копното, водата и воздушниот простор, на која таа остварува, во согласност со меѓународното право, суверени права и јурисдикција.

б) во однос на Република Чешка, територијата на Република Чешка на која таа остварува, во согласност со меѓународното право, суверенитет, суверени права и јурисдикција.

Член 2

Поттикнување и заштита на инвестиции

(1) Секоја Договорна Страна ќе ги поттикнува и ќе создава поволни услови за инвеститорите на другата Договорна Страна да инвестираат на нејзината територија и ќе ги одобрува таквите инвестиции во согласност со своите закони и прописи.

(2). Кога Договорната Страна ќе го дозволи инвестирањето на својата територија, таа ќе ги издаде, согласно со своите закони и прописи, потребните одобренија во врска со таквото инвестирање и со спроведувањето на лиценцните договори и договори за техничка, трговска или административна соработка. Секоја Договорна Страна, по потреба, ќе настојува да издаде

потребни одобрија во врска со работата на советници или други квалификувани лица со странско државјанство.

(3). Инвестициите на инвеститорите на некоја од Договорните Страни, постојано ќе уживаат фер и рамноправен третман и ќе уживаат целосна заштита и сигурност на територијата на другата Договорна Страна.

Член 3

Национален третман и третман на најповластена држава

(1) Секоја Договорна Страна, на нејзината територија, ќе додели на инвестициите и на приходите на инвеститорите на другата Договорна Страна праведен и еднаков третман и не помалку поволен од оној кој таа го доделува на инвестициите и на приходите на сопствените инвеститори, или на инвестициите и приходите на инвеститорите на некоја трета држава, во зависност од тоа кој е поповолен.

(2) Секоја Договорна Страна, на нејзината територија, ќе додели на инвеститорите на другата Договорна Страна, во однос на управувањето, одржувањето, употребата, користењето или оттуѓувањето на нивните инвестиции, праведен и еднаков третман и не помалку поволен од оној кој таа го доделува на своите инвеститори или на инвеститорите на трета држава, во зависност од тоа кој е поповолен.

(3) Одредбите од став 1 и 2 од овој член не ја обврзуваат едната договорна страна да додели на инвеститорите од другата договорна страна третман, поволности или привилегии кои таа договорна страна може да ги дава на трета држава врз основа на:

(а) членство во или здружување преку царинска унија, слободна трговска зона, монетарна унија или силчни меѓународни договори кои доведуваат до такви унији или институции, или други форми на регионална соработка во кои некоја од Договорните Страни е или ќе биде потписничка;

(б) било кој меѓународен договор или аранжман кој е целосно или воглавно поврзан со оданочувањето.

Член 4

Надомест за штети

1. Кога инвестициите на инвеститорите на некоја од Договорните Страни претрпат штета како резултат на војна, оружен судир, вонредна состојба, побуна, востание, немири или други слични настани, на територијата на другата Договорна Страна, на инвеститорите ќе им биде обезбеден третман од страна на другата Договорна Страна, во однос на реституција, обештетување, компензација или друг вид на надоместок, кој не е понеповолен од оној кој последнава Договорна Страна го доделува на сопствените инвеститори или на инвеститорите од некоја трета држава.

2. По исклучок на став 1 на овој член, на инвеститорите на едната Договорна Страна, кои при некои од настаните од тој став претрпат штети на територијата на другата Договорна Страна поради:

/a/ реквизиција на нивната инвестиција од страна на силите или властите на последнава Договорна Страна, или

/б/ уништување на нивната инвестиција од силите или властите на последнава Договорна Страна, што не е причинето во оружана акција или не било неопходно во таа ситуација,

ќе им биде обезбедена реституција или праведен и адекватен надоместок за претрпените загуби во периодот на реквизиција или како резултат на уништување на инвестицијата.

Резултирачките исплати ќе бидат слободно трансферибилни, во слободно конвертибилна валута, без одложување.

Член 5 Експропријација

(1) Инвестициите на инвеститорите на било која од Договорните Страни нема да подлежат на национализација, експропријација или на било кои други мерки чиј ефект би бил ист како оној од национализација или експропријација (во понатамошниот текст: експропријација), на територијата на другата Договорна Страна, освен ако тоа е од јавен интерес. Експропријацијата ќе се изврши според домашен закон, на недискриминаторска основа и со промптен, адекватен и ефективен надоместок. Таквиот надоместок треба да е еднаков на пазарната вредност на експропријаната инвестиција, непосредно пред да е извршена експропријацијата или пред таа да стане општо познат факт, ќе вклучува камата од датумот на експропријацијата до датумот на плаќањето, ќе се изврши без одлагање, ќе биде ефективно реализиран и слободно трансферибилен во слободно конвертибилна валута.

(2) Инвеститорот погоден од мерката има право неговиот случај да биде промптно разгледан од страна на судска или друга независна власт на таа Договорна Страна, на чија територија е извршена инвестицијата, и на вреднување на неговата инвестиција според принципите наведени во овој член.

Член 6 Пренос

(1) Секоја Договорна Страна ќе обезбеди пренос на исплатите поврзани со инвестициите и приходите. Преносот ќе се извршува во слободно конвертибилна валута без било какви ограничувања и без неоправдано одлагање, под услов да се намирени сите финансиски обврски спрема Договорната Страна. Овие трансфери вклучуваат особено, но не и исклучиво:

(а) капитал и дополнителни износи за одржување или зголемување на инвестицијата;
(б) профити, камата, дивиденди и друг вид тековен приход;
(в) средства за отплата на заеми;
(г) авторски права и хонорари;
(д) приходи од продажба или ликвидација на инвестиција;
(е) приходи на физички лица, ангажирани од странство, кои се вработени и на кои им е дозволено да работат во врска со инвестицијата на територијата на другата Договорна Страна.

(2) За целите на овој Договор, девизен курс кој се применува е курсот за тековните трансакции на денот на трансферот, освен ако тоа не се договори поинаку.

(3) Ќе се смета дека преносите се извршени "без неоправдано одлагање", во смисла на ставот (1) од овој член, доколку тие се извршени во рок кој е вообичаено потребен за извршување на преносот. Тој период во никој случај не треба да е подолг од три месеци.

Член 7 Суброгација

(1) Доколку Договорна Страна или нејзина назначена агенција изврши исплата на некој од нејзините инвеститори, по основ на гаранција која ја дала во однос на инвестицијата на територијата на другата Договорна Страна, втората Договорна Страна треба да признае:

(а) доделување, според закон или според правни трансакции во таа држава, на било кое право или побарување на инвеститорот, на првата Договорна Страна или на нејзина назначена агенција, како и

(б) дека првата Договорна Страна или нејзината назначена агенција е овластена, по пат на суброгација, да ги остварува правата и побарувањата на тој инвеститор и ќе ги преземе обврските кои се поврзани со инвестицијата.

(2) Пренесените права или побарувања нема да ги надминат првобитните права или побарувања на инвеститорот.

(3) Во случај на суброгација, дефинирана во став 1 и 2 погоре, инвеститорот нема право да поднесе барање, доколку не е овластен за тоа од Договорната Страна или нејзината назначена агенција.

Член 8

Решавање на инвестициони спорови меѓу Договорна Страна и инвеститор на другата Договорна Страна

(1) Секој спор кој може да настане меѓу инвеститор на едната Договорна Страна и другата Договорна Страна, а кој е во врска со инвестиција на територијата на таа друга Договорна Страна, ќе биде предмет на преговори меѓу страните во спорот.

(2) Доколку спорот меѓу инвеститорот на едната Договорна Страна и другата Договорна Страна не може да се реши на тој начин, инвеститорот има право, по негов избор, да го поднесе случајот за решавање до:

(а) компетентен суд или административен трибунал на договорната страна која е страна во спорот;
или

(б) Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ИЦСИД), имајќи ги предвид одредбите од Конвенцијата за решавање на инвестициони спорови меѓу држави и државјани од други држави кои се во примена, која била отворена за потпишување на 18-ти март 1965 година во Вашингтон, во случај и двете страни да се потписнички на оваа Конвенција; или

в) арбитар или меѓународен ад хоц арбитражен суд основан според арбитражните правила на Комисијата на Обединетите Нации за меѓународно трговско право (УНЦИТРАЛ). Страните во спорот можат писмено да се договорат за модификација на овие правила.

Арбитражната одлука ќе се донесува врз основа на одредбите на овој Договор, на правилата и општо прифатените принципи на меѓународното право и на домашниот закон на Договорната Страна на чија територија е извршена инвестицијата, до степенот до кој овој Договор упатува на него во неговите посебни одредби.

Арбитражната одлука ќе биде конечна и задолжителна за двете страни во спорот и ќе се применува во согласност со домашното законодавство.

Член 9

Решавање на спорови меѓу Договорните Страни

(1) Споровите меѓу Договорните Страни, кои се однесуваат на интерпретацијата или примената на овој Договор ќе се решаваат, доколку е тоа можно, преку консултации или преговори.

(2) Доколку спорот не може да се реши на тој начин, во рок од шест месеци, по барање на едната од Договорните Страни, тој ќе се поднесе до арбитражен трибунал, во согласност со одредбите од овој член.

(3) Арбитражниот трибунал ќе се конституира, за секој поединечен случај, на следниот начин. Во рок од два месеци од

добивањето на барањето за арбитража, секоја Договорна Страна ќе именува еден член на трибуналот. Овие два члена ќе изберат државјанин од трета држава, кој по одобрување од двете Договорни Страни ќе биде назначен за претседател на трибуналот (во натамошниот текст: "претседател"). Претседателот ќе биде назначен во рок од три месеци од денот на назначувањето на другите два члена.

(4) Доколку во периодите наведени во став 3 од овој член не се извршени потребните назначувања, може да се поднесе барање до претседателот на Меѓународниот суд за правда да ги изврши потребните назначувања. Доколку претседателот е државјанин на една од Договорните Страни или ако е тој на друг начин спречен во извршувањето на споменатата функција, назначувањата треба да ги изврши потпретседателот. Доколку потпретседателот е државјанин на една од Договорните Страни или ако, исто така, е спречен во извршувањето на наведената функција, именувањата треба да ги изврши следниот по хиерархија член на судот, кој не е државјанин на ниту една од Договорните Страни.

(5) Арбитражниот трибунал донесува одлуки со мнозинство на гласови. Таквата одлука е обврзувачка. Секоја од Договорните Страни ги сноси трошоците на својот арбитар и на нејзиното претставување во арбитражните постапки, трошоците за претседателот и останатите трошоци ќе ги снесат подеднакво двете Договорни Страни. Арбитражниот суд ќе ја одреди својата сопствена процедура.

Член 10

Примена на други правила и посебни обврски

(1) Доколку некое прашање е истовремено регулирано со овој Договор и со друг меѓународен договор, на кој и двете Договорни Страни се потписнички, ништо што е во овој Договор нема да ја спречи било која од Договорните Страни или нејзините инвеститори, кои имаат инвестиции на територијата на другата Договорна Страна, да ги искористат оние правила кои се поповолни за нивниот случај.

(2) Доколку третманот кој едната Договорна Страна го дава на инвеститорите на другата Договорна Страна, во согласност со нејзините закони и прописи или други посебни одредби од договори, е поповолен од оној кој се дава со овој Договор, ќе се применува поповолниот третман.

Член 11
Примена на Договорот

Одредбите од овој Договор ќе се применуваат на идните инвестиции, извршени од инвеститорите на едната Договорна Страна на територијата на другата Договорна Страна, како и на инвестициите кои постојат, во согласност со законите на Договорните Страни, на денот кога овој Договор стапува во сила. Меѓутоа, одредбите од овој Договор нема да се применуваат на побарувања кои произлегуваат од настани кои се случиле, или на побарувања кои биле подмирени, пред неговото стапување во сила.

Член 12
Влегување во сила, траење и престанок

(1) Секоја од Договорните Страни ќе ја извести другата Договорна Страна за завршување на законските процедурите, неопходни за влегување во сила на овој Договор. Овој Договор ќе стапи во сила на денот на примањето на второто известување.

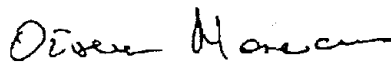
(2) Овој Договор ќе остане во сила за период од десет години. По овој период, тој ќе остане во сила се до истекот на периодот од дванаесет месеци од денот на кој едната од Договорните Страни писмено ќе ја извести другата договорна страна за нејзината намера да го раскине Договорот.

(3) Во поглед на инвестициите извршени пред престанокот на овој Договор, одредбите на овој Договор ќе важат за периодот од десет години од денот на престанокот на Договорот.

КАКО ПОТВРДА НА ГОРЕНАВЕДЕНОТО, долупотпишаните, кои се целосно овластени, го потпишаа овој Договор.

Овој Договор е составен во дупликти во ПРАГА на ден 21 јуни 2001, на македонски, чешки и англиски јазик. Во случај на несогласување, меродавен е англискиот текст на Договорот.

За Република Македонија

Огнен Малески
Амбасадор на Република
Македонија

За Република Чешка

Јиржи Руснок
Министер за финансии
на Република Чешка

D o h o d a

mezi

Makedonskou republikou a Českou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic

Makedonská republika a Česká republika (dále jen "smluvní strany"),

vedeny přáním rozvíjet hospodářskou spolupráci k vzájemnému prospěchu obou států,

hodlajíce vytvořit a udržovat příznivé podmínky pro investice investorů jednoho státu na území druhého státu a

vědomy si, že podpora a vzájemná ochrana investic ve smyslu této dohody podněcuje podnikatelskou iniciativu v této oblasti,

se dohodly na následujícím: